

HVAD VIRKER FOR UDSATTE BORGERE, DER SKAL I ARBEJDE?

THOMAS BREDGAARD
LEKTOR, PH.D.
AALBORG UNIVERSITET

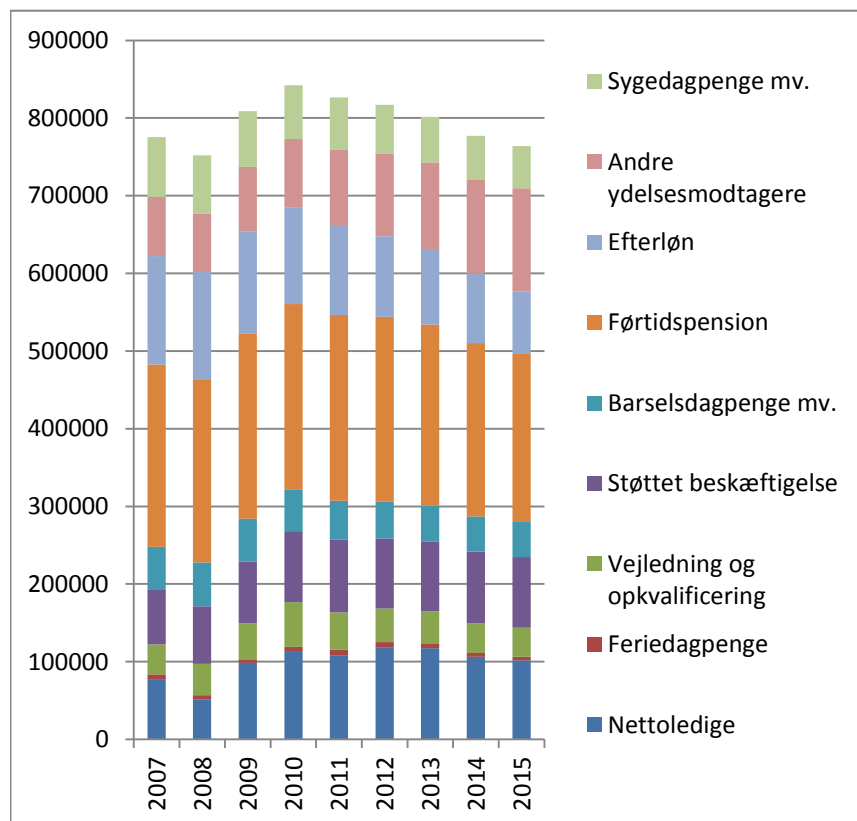
TEMADAG 2016, 24 OKTOBER, HOTEL HVIDE HUS, AALBORG

AALBORG UNIVERSITET

Hvem er de "udsatte borgere"?

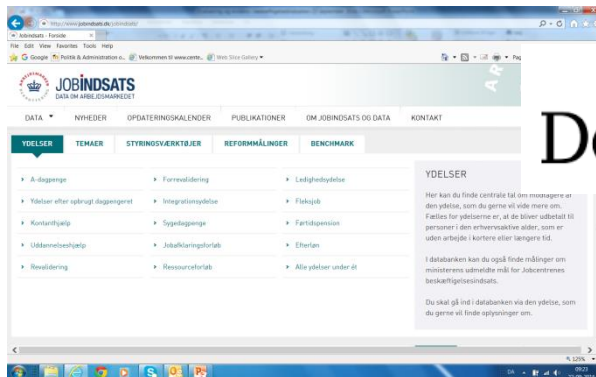
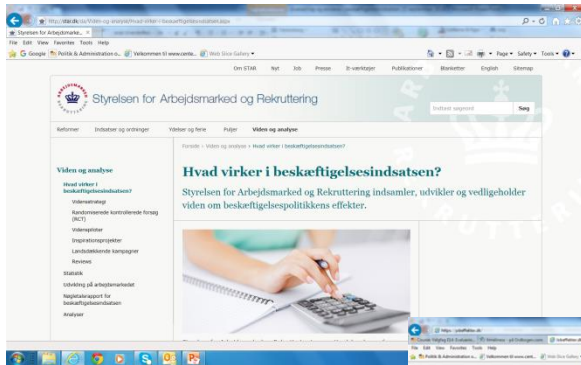
Figur 2.2. Offentligt forsørgede 16-64-årige (fuldtidsmodtagere), 2007-2015.

Kilde: Danmarks Statistik (statistikbanken, AUH04, eksklusiv SU-modtagere).

- En sammensat gruppe på "kanten" af eller udenfor arbejdsfællesskabet
- Mange borgere med komplekse og sammensatte udfordringer
- Mange af dem kommer ikke i beskæftigelse, når "konjunktoren vender"
- Der er forbundne kar imellem forsørgelsesordningerne

Hvad virker for hvem, under hvilke omstændigheder?

De Økonomiske Råd

Carsten Koch udvalgets anbefalinger

1. En ny virksomhedsrettet indsats
2. En styrket tværfaglig indsats
3. Målrettet uddannelse

▼ Oversigt over ekspertgruppens anbefalinger

Ny virksomhedsrettet indsats

- Forberedende virksomhedsforløb
- Fleksibel løntilskudsordning i private virksomheder
- Virksomhedsrettede tilbud er udgangspunktet for den aktive indsats – suppleret med mentorstøtte og brobygningsforløb
- Ekstra indsats til de mest udsatte borgere
- Motivation til virksomhedspraktik og nytteindsats
- Et mere retvisende rimelighedskrav
- En let og ubureaukratisk indgang for virksomheder
- Kompetenceløft af den virksomhedsrettede indsats
- Øget information om forskelsbehandlingsloven

Styrket tværfaglig indsats

- Beslutningskompetence til rehabiliteringsteamet
- Bedre og smidigere overgange fra ung til voksen i det offentlige system
- Effektiv mentorstøtte til flere borgere
- Hver borger får kun én plan – der går på tværs af de offentlige systemer
- Styrket kvalitet i indsatsen gennem metodeudvikling, forsøg og nye værktøjer
- Kompetenceløft af den tværfaglige indsats
- Harmonisering af mål og begreber på tværs af lovgivninger
- Indsatspakker om tværfaglige indsatser målrettet kommunerne
- Øget borgerindflydelse på mål og indsatser
- Inddragelse af netværk og civilsamfund

Målrettet uddannelse

- En målrettet revalideringsordning
- Voksenlæringsordningen styrkes for langtidsledige
- Realkompetenceafkøring til sygemeldte

Understøttende initiativer

- Smidigere afdrag på gæld
- Bedre håndtering af transportudgifter
- Mulighed for aktive tilbud til indsatte i fængsel
- Ny indsats for delvis raskmeldte sygemeldte
- Serviceeftersyn af de handicapkompenserende ordninger
- Styrket overgang fra dagpenge til selvforsørgelse eller kontanthjælp

Tre former for arbejdsmarkedspolitik

	Udbudsorienteret arbejdsmarkedspolitik	Matchningsorienteret arbejdsmarkedspolitik	Efterspørgselsorienteret arbejdsmarkedspolitik
Målgruppe	Ledige og beskæftigede	Ledige og arbejdsgivere	Arbejdsgiverne
Formål	Øge arbejdsudbud og reducere ledighed	Matche udbud og efterspørgsel på arbejdskraft	Engagere eller forpligte arbejdsgiverne til at øge deres sociale ansvarlighed
Hvad virker?	Jobsamtaler ☺ Ydelsesreduktioner og sanktioner ☺/☹ Uddannelse ? Jobsøgningskurser ?	Løntilskud ☺ Virksomhedspraktik ☺ Jobrotation ☺ Voksenlærlinge ☺ Mentorordninger ☺	Kvoter ? Sociale klausuler ? Præmierings- og mærkningsordninger ?

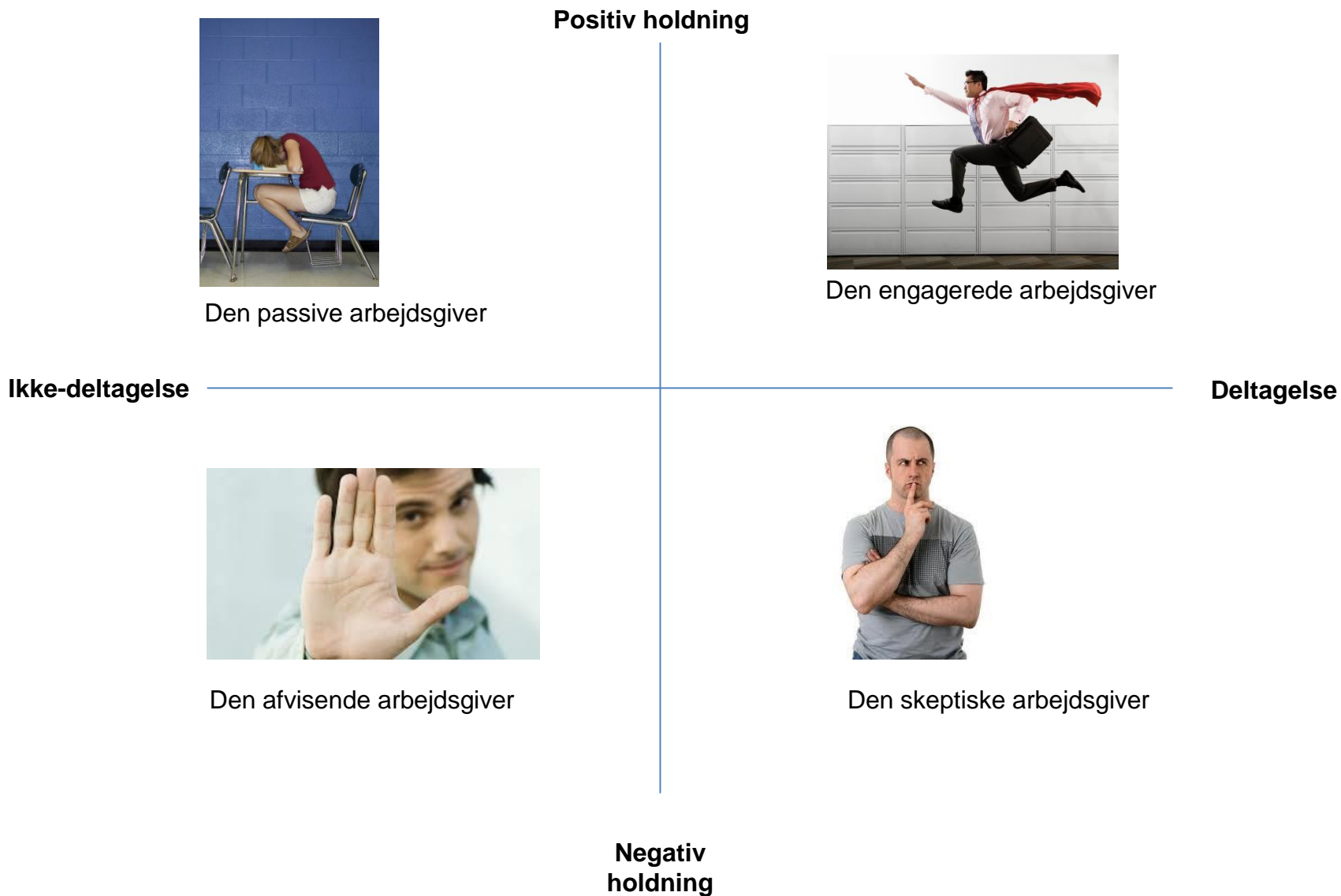
Kilde: T. Bredgaard m.fl. (under udgivelse): "Dansk Arbejdsmarkedspolitik", DJØF-forlaget (2. udgave)

Fem arbejdsmarkedspolitiske strategier

	Passiv arbejdsmarkedspolitik	Aktiv arbejdsmarkedspolitik			
Strategi	Forsørgelse	Motivation	Kvalificering	Socialisering	Netværk
Problem	Mangel på arbejde og indkomst-erstatning	Manglende incitamenter og motivation til arbejde	Manglende faglige kvalifikationer	Manglende sociale kompetencer	Manglende arbejdsmarkeds-relevante netværk
Ydelser og indsatser (eks.)	Dagpenge, kontant-hjælp, førtids-pension, efterløn	Lavere ydelser, strammere rådighedskrav, skrappe sanktioner, pligt til deltagelse i aktivering, beskæftigelsesfradrag, intensive kontaktførelser	Omskoling, opkvalificering, uddannelse, voksenlærlinge, integrations-grund-uddannelse	Vejledning, afklaring, beskæftigelses-projekter	Virksomheds-praktik, løntilskud, jobbørser, mentor-ordninger
Mål-grupper (eks.)	Alle uden selvforsør-gelse	Arbejds-markedsparete dagpenge- og kontanthjælps-modtagere	Ufaglærte, kortuddannede, personer med forældede kvalifikationer	Ikke-arbejdsmarkeds-parate kontanthjælps-modtagere	Langtidsledige, etniske minoriteter, flygtninge
Formål	Forbedre materiel livskvalitet	Hurtigst muligt i arbejde	Forbedre erhvervsevne	Forbedre arbejdsevne og social livskvalitet	Formidle kontakt imellem arbejdssøgende og arbejdsgivere og forhindre stemping og diskrimination

Kilde: T. Bredgaard m.fl. (under udgivelse): "Dansk Arbejdsmarkedspolitik", DJØF-forlaget (2. udgave)

Arbejdsgivernes rolle i beskæftigelsesindsatsen?

Opsamling

- Der er ikke entydige og simple løsninger på hvordan udsatte borgere kommer i beskæftigelse
- Virksomhedsrettede forløb har generelt gode effekter, ofte i kombination med andre tilbud
 - Private løntilskud er bedst, virksomhedspraktik er også godt og offentlige løntilskud er knap så gode
 - Jobrotation og mentorordninger ser også ud til at virke
- Beskæftigelsesindsatsen virker ikke uden arbejdsgivernes aktive medvirken
 - Flere virksomheder samarbejder med jobcentrene – men der er stadig plads til forbedring
 - Der er et stort behov for at få aktiveret endnu flere virksomheder i beskæftigelsesindsatsen
- Tværfaglige forløb
 - Indikationer for at forløb imellem beskæftigelse og sundhed virker
 - Manglende viden om forløb imellem beskæftigelse, sociale indsatser og uddannelse
- God sagsbehandling er stærkt undervurderet (relation mellem borger og sagsbehandler, sagsmængde, medarbejdernes kvalifikationer og tiltro til borgeren)
- Socialøkonomiske virksomheder er et godt eksempel på "virksomhedsrettet aktivering", som ser ud til at virke for udsatte borgere, men vi mangler mere sikker evidens på området

Socialøkonomiske virksomheder – Kaffe Fair

Kaffe Fair, Aalborg

